בתי סוכנות ובנקי חליפין

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

הסוחרים שבנו את נמל המעבר שתואר בחלק A נזקקו לשני סוגים של מוסדות שלא היו בנמל בתחילת דרכו. הם נזקקו לפירמות בסינגפור שיוכלו לפעול בשם שולחים בלונדון, בגלזגו, בהמבורג או בכלכותה: לקנות ולמכור בעמלה, לארגן הובלה וביטוח ולנהל חשבונות. הם נזקקו גם לבנקים שיוכלו להפוך מטען שנשלח מנהר סינגפור לכסף בלונדון, או כסף בלונדון לדולרי כסף בסינגפור. את הצורך הראשון מילאו בתי הסוכנות (agency houses) האירופיים, שהופיעו בתוך שנתיים מייסוד היישוב. את הצורך השני מילאו, החל מ־1840, בנקי החליפין (exchange banks): בנקים בריטיים מעבר לים, שמשרדיהם הראשיים היו בלונדון או שהיו להם קשרים חזקים עמה, ושסניפיהם נפרשו לאורך נתיבי הסחר של אסיה.

פרק זה בוחן את שני המוסדות ואת היחסים ביניהם. הוא פותח בבתי הסוכנות, ובוחר ב־Guthrie & Co. וב־Boustead & Co. כדוגמאות העיקריות, ולאחר מכן עוקב אחר הגעתם של בנקי החליפין, מן הסניף קצר הימים של Union Bank of Calcutta ועד Chartered Bank, Mercantile Bank ו־Hongkong and Shanghai Bank. הוא מסביר את המכשירים שבהם מימנו בנקים אלה את הסחר, ובראשם שטר החליפין והשטר הדוקומנטרי, שהתפתח מאוחר יותר לאשראי הדוקומנטרי. הוא פונה לביטוח, לספנות ולשירותים האחרים שצמחו סביב בתי הסוכנות. הוא נחתם במתווכים הסינים, שבלעדיהם לא היו בתי הסוכנות ולא הבנקים יכולים להגיע אל הסוחרים האסייתים, שטיפלו ברוב הסחר של הנמל.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

לנושא יש מקבילה ישירה בכרך על ז'נבה. המרכז הפיננסי של ז'נבה במאה התשע־עשרה נשען על בנקאים פרטיים שהתארגנו כשותפויות בעלות אחריות בלתי מוגבלת, ומשנות הארבעים של המאה הצטרפו אליהם בנקים בעלי הון מניות שקידמה הממשלה הרדיקלית של ג'יימס פאזי (James Fazy).[1] גם בתי הסוכנות של סינגפור היו שותפויות בעלות אחריות בלתי מוגבלת, ואילו בנקי החליפין שלה היו מוסדות בעלי הון מניות שהוקמו בלונדון מכוח כתב זכויות (charter). שתי הערים שילבו אפוא את אותן שתי צורות של מפעל עסקי, אף שבסינגפור באו שתי הצורות מבחוץ ושירתו סחר שסחורותיו עברו בנמל עצמו.

עיקרי הדברים

בתי סוכנות אירופיים כגון Guthrie & Co. (מראשית שנות העשרים של המאה התשע־עשרה), Boustead & Co. (1828) ו־Behn, Meyer & Co. (1840) פעלו כסוכנים בעמלה, כסוחרים וכנציגים של בנקים, מבטחים וקווי ספנות. סניף הבנק הראשון בסינגפור נפתח בידי Union Bank of Calcutta ב־1840, ואחריו באו Oriental Bank ב־1846, Mercantile Bank באמצע שנות החמישים ו־Chartered Bank ב־1859. Hongkong and Shanghai Bank פעל באמצעות סוכנות מ־1865 ופתח משרד משלו ב־1877. בנקי החליפין מימנו את הסחר בין אסיה לאירופה באמצעות קנייה וגבייה של שטרי חליפין, שלוו בדרך כלל בשטרי מטען ובמסמכי ביטוח, ובאמצעות ניהול הסיכון שבין הכסף (המתכת) לבין הלירה שטרלינג. ביטוח, מבדוקים וספנות צמחו סביב בתי הסוכנות. ב־1900, במקרה של Guthrie & Co., החזיק בית הסוכנות בסוכנויות של שישה בנקים וחמש חברות ביטוח. קומפרדורים (compradors), ברוקרים ומתווכים סינים חיברו בין הפירמות והבנקים האירופיים לבין הסוחרים האסייתים, שהעדיפו את רשתות האשראי שלהם עצמם ופנו לבנקים זרים בעיקר לצורך העברות כספים ומקדמות לזמן קצר.

הערות

1. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie D, chapitres II et III (« Radicalisme, chemins de fer et banques par actions (1846-1914) »), המצטט « Les banquiers privés : un statut, une responsabilité, une culture »), את *Dictionnaire historique de la Suisse*, הערך « Fazy, James », לעניין Banque de Genève (1848) ו־Caisse d'escompte (1849). ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com